

Aktuality Zväzu

Ročník XXIV. ~ Číslo 2

JÚN 2015

ISSN 1338 – 7960

Príhovor predsedu

Vážené kolegyně,
vážení kolegovia,

politika OZ PŠaV je aj v dnešných dňoch zameraná najmä na zamestnanosť a platy.

Zamestnanosť je závislá od demografického vývoja, ale aj od finančného zabezpečenia škôl a školských zariadení. Problém zamestnávania na dobu určitú desať mesiacov (do konca júna) pretrváva u niektorých zamestnávateľov naďalej. Zo strany niektorých riaditeľov je to nemorálne, keď „posielajú“ pedagógov cez prázdniny na úrad práce, finančné prostriedky na platy zamestnancov majú dané zo štátneho rozpočtu prostredníctvom zriaďovateľa na občiansky rok. Deje sa to preto, lebo zmluvy boli podpísané pred účinnosťou zákona, ktorý zmenil dobu určitú na dvanásť mesiacov (september – august).

Dostali sme niekoľko sťažností od zamestnancov, ktorí podpísali zmluvu na dobu určitú na desať mesiacov a žiadajú nás o radu. Nechcú byť menovaní, pomoc potrebujú, riešime to individuálne.

Návrh KZVS na rok 2016 bol odoslaný z KOZ SR vláde SR v máji. V oblasti plátov sa požaduje 7 % zvýšenie tarifných plátov pre všetkých zamestnancov štátnej a verejnej správy. Ostatné benefity by mali ostať na úrovni roku 2015.

Náš zväz pre zvýšenie plátov v rezorte školstva začal rokovanie s ministrom školstva Jurajom Draxlerom. Minister chce zachovať zvýšenie minimálne na úrovni predchádzajúcich rokov (5 %). Pripomínáme, že je potrebné zvýšenie pre všetkých zamestnancov regionálneho i vysokého školstva. Dôležitou úlohou je zmena (prísľub z Úradu vlády) platových taríf a platových stupňov, ktoré sú pod minimálnou mzdou. Požadujeme, aby sa tarifné tabuľky začínali minimálnou mzdou a od nej sa odvíjali platové triedy a stupne. V prípade neúspešných rokovaní bude treba využiť ďalšie postupové kroky, o čom vás budeme informovať.

Podieľame sa na novele školských zákonov formou pripomienkového konania. Mnohé naše pripomienky boli akceptované, schválené v HSR a vo vláde SR. O daných aktivitách vás pravidelne informujeme prostredníctvom internetovej stránky.

Vážené kolegyně, kolegovia, ďakujem vám všetkým za odvedenú prácu v školskom i akademickom roku 2014 – 2015 a želim vám krásne dovolenkové dni.

Pavel Ondek,
predseda OZ PŠaV
na Slovensku

Hurá, prázdniny!

OBSAH

Príhovor predsedu	2
Z činnosti zväzu	
Odporúčania Rady Európskej únie k Národnému programu reforiem Slovenska na rok 2015	3 – 6
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	
Bezpečnosť a ochrana zdravia v školstve	7 – 8
Rokovania, konferencie, pléna	
Stretnutie mladých odborárov strednej Európy	9
Okrúhly stôl Juraja Draxlera o budúcnosti školstva	10 – 11
Ministerská konferencia EHEA k bolonskému procesu v Jerevane	12 – 13
Seminár o rodovej rovnosti v Egri 6. – 8. mája 2015	16 – 17
Platy v školstve	
Prehľad o počte zamestnancov v školstve od 2005 – 2014	14
Prehľad priemerných plátov v NH SR a v školstve od roku 2000 – I. štvrťrok 2015	14
Porovnanie priemernej mzdy na verejných vysokých školách za I. štvrťrok 2014 a I. štvrťrok 2015	15
Prehľad o zamestnancoch a mzdových prostriedkoch na verejných vysokých školách SR za I. štvrťrok 2015	15
Z činnosti združení	
Vítazom 25. ročníka volejbalového turnaja Krajná Poľana	18 – 19
Nohejbalový turnaj O Pohár predsedu stredného školstva	20 – 21
Môj názor na vec	
Duálne vzdelávanie skalických strojárov	22 – 23
Rôzne	
Zlatý Amos – Máme víťaza ankety o najobľúbenejšieho učiteľa, učiteľku na Slovensku	24 – 25
Nové právne predpisy za I. štvrťrok 2015	26
Minister Juraj Draxler ocenil pedagógov za celoživotnú prácu	28

ODPORÚČANIA RADY EURÓPSKEJ ÚNIE

k Národného programu reforiem Slovenska na rok 2015

Európska komisia prijala dňa 13. mája 2015 v Bruseli záverečné odporúčanie COM (2015) 274 k Národnému programu reforiem Slovenska a predložila stanovisko Rady k Programu stability Slovenska na rok 2015.

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o iniciovaní novej stratégie pre rast a zamestnanosť, nazvanej *Európa 2020*, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík. Táto stratégia sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov. Tieto akty spoločne tvoria tzv. integrované usmernenia, pričom členské štáty boli vyzvané, aby ich zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

(3) Rada 8. júla 2014 prijala odporúčanie, ktoré sa týkalo Národného programu reforiem Slovenska na rok 2014, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému Programu stability Slovenska na rok 2014. Komisia 28. novembra 2014 v súlade s nariadením (EÚ) č. 473/2013 predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Slovenska na rok 2015.

(4) Komisia 28. novembra 2014 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2015. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej neurčila Slovensko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku

ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.

(5) Európska rada 18. decembra 2014 schválila priority na oživenie investícií, zrýchlenie štrukturálnych reforiem a vykonávanie zodpovednej fiškálnej konsolidácie podporujúcej rast.

(6) Komisia 26. februára 2015 uverejnila svoju správu o Slovensku na rok 2015. Táto správa obsahovala posúdenie pokroku, ktorý Slovensko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých 8. júla 2014.

(7) Slovensko 29. apríla 2015 predložilo svoj Národný program reforiem na rok 2015 a program stability na rok 2015. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.

(8) Slovensko sa v súčasnosti nachádza v preventívnej časti Paktu stability a rastu. Vláda vo svojom programe stability na rok 2015 plánuje postupne znížiť celkový deficit v roku 2015 na 2,5 % HDP a do roku 2018 ďalej na 0,5 % HDP. Strednodobý cieľ, ktorým je štrukturálny deficit na úrovni 0,5 % HDP, sa má podľa Programu stability dosiahnuť v roku 2017. Očakáva sa, že pomer verejného dlhu k HDP sa v roku 2015 mierne zníži na 53,4 % a do roku 2018 bude pokračovať v klesaní až na 50,3 %. Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú tieto rozpočtové prognózy, je vierohodný. Opatrenia, ktoré majú tvoriť základ pri dosahovaní plánovaných cieľov deficitu od roku 2016, však stále neboli dostatočne konkretizované. Podľa prognózy útvarov Komisie z jari 2015 je čistý rast výdavkov pod referenčnou hodnotou tak v roku 2015, ako aj v roku 2016, a teda spĺňa požiadavky Paktu stability a rastu. Na základe posúdenia programu stability a berúc do úvahy prognózu útvarov Komisie z jari 2015 zastáva Rada názor, že Slovensko pravdepodobne splní ustanovenia Paktu stability a rastu.

(9) Pracovný trh vykazoval v roku 2014 náznaky oživenia, ale nezamestnanosť je aj naďalej vysoká. V systéme sociálneho zabezpečenia došlo k redukcii demotivačných faktorov a určitý pokrok sa dosiahol aj v oblasti znižovania nezamestnanosti mladých ľudí. Zásadnou výzvou však naďalej ostáva dlhodobá nezamestnanosť, pričom zamestnanosť Rómov a nízkokvalifikovaných pracovníkov je nízka. V snahe zlepšiť verejné služby zamestnanosti boli síce prijaté určité počiatočné opatrenia, v rámci týchto opatrení má však poskytovanie individualizovaných služieb značné obmedzenia. Tieto obmedzenia sa týkajú najmä osôb, ktoré sú od pracovného trhu najviac vzdialené. Miera zamestnanosti žien je naďalej výrazne pod priemerom EÚ, čo je dôsledkom nedostatočného poskytovania kvalitných a cenovo dostupných služieb starostlivosti o deti, ako aj pomerne dlhého trvania rodičovskej dovolenky.

(10) Slovensko dosiahlo určitý pokrok v oblasti učenia prácou, v rámci ktorej má v roku 2015 nadobudnúť účinnosť nový zákon o odbornom vzdelávaní a príprave. Len obmedzený pokrok sa však dosiahol v oblasti zlepšovania vyučovacích podmienok, podpory vytvárania bakalárskych programov viac orientovaných na výkon povolania a zvyšovania podielu rómskych detí, ktoré navštevujú zariadenia pre vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve. V oblasti zabezpečenia širšej účasti Rómov na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní neboli prijaté žiadne opatrenia. Len obmedzený pokrok sa dosiahol v oblasti riešenia nedostatkov v slovenskom systéme výskumu a inovácií, pričom je potrebné najmä zlepšiť kvalitu a relevantnosť vedeckej základne a podporovať spoluprácu medzi akademickou obcou, výskumnými inštitúciami a podnikmi.

(11) Nízka kvalita podnikateľského prostredia na Slovensku znižuje atrak-

tívnosť krajiny pre zahraničných, ako aj domácich investorov. Na podnikateľské prostredie má mimoriadne škodlivý vplyv nedostatočná efektivita a kvalita verejnej správy a systému súdnictva. Štátna služba trpí vysokou fluktuáciou zamestnancov a neefektívnym riadením ľudských zdrojov. Snaha bojovať s korupciou sa doposiaľ prejavila len v obmedzenej miere. Neriešená ostala najmä potreba posilniť analytické a auditové kapacity daňovej správy. Verejné obstarávanie sa vyznačuje systémovými nedostatkami, ktoré vplyvajú na rozdeľovanie verejných zdrojov.

(12) Hoci nedávne zmeny daňového systému prispeli k zlepšeniu verejných financií, náklady súvisiace so starnutím obyvateľstva budú mať v budúcnosti vplyv na zadlženosť Slovenska, ktorá je v súčasnosti relatívne stabilná. Dlhodobá udržateľnosť verejných financií závisí od schopnosti vlády zvyšovať nákladovú efektivitu sektora zdravotnej starostlivosti. Celková efektivita slovenského zdravotníctva je slabá a v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ dosahuje podpriemerné výsledky. Vláda prijala novú stratégiu pre sektor zdravotníctva na roky 2014 – 2020, ktorej cieľom je pokúsiť sa riešiť nedostatky národného systému zdravotnej starostlivosti. Táto stratégia sa v súčasnosti realizuje, ale väčšina opatrení ešte nenadobudla účinnosť. Zároveň pretrvávajú neefektivita pri výbere a správe daní.

(13) Nedostatočné výsledky Slovenska z posledných rokov vo sfére investícií môžu naštartovať dlhodobé vyhliadky krajiny v oblasti rastu. Pokles súkromných investícií v období rokov 2008 až 2013 bol obzvlášť výrazný, pričom na nefinančné korporácie pripadalo v dôsledku poklesu miery priamych zahraničných investícií asi 90 % poklesu celkových investícií. Investície do investičného majetku v roku 2013 boli v reálnom vyjadrení stále približne o 13 % nižšie než v roku 2008. Hoci bol pokles verejných investícií oveľa nižší, napriek tomu má významné dôsledky vzhľadom na rozsiahle projekty dopravnej infraštruktúry, ktoré sú nevyhnutné na to, aby aj stredoslovenské a východoslovenské regióny mohli realizovať svoj rastový potenciál. Pre verejné investície sú brzdou admi-

nistratívne a regulačné prekážky súvisiace s plánovaním investícií, ako aj nedostatočná transparentnosť a dlhé trvanie postupov pri získavaní stavebných a územných povolení. Finančné prostriedky EÚ predstavujú v porovnaní s úrovňami pozorovanými v ostatných členských štátoch v danom regióne veľmi vysoký podiel na celkových verejných investíciách Slovenska. Využívaniu eurofondov navyše bráni chabé riadenie postupov plánovania, nevyhovujúce vypracúvanie a výber projektov a nedodržovanie požiadaviek v oblasti posúdení environmentálneho vplyvu. Prispôbovanie verejných obstarávaní určitým uchádzačom znemožňuje hospodársku súťaž a má za následok vysoké konečné ceny. Tieto problémy by mohol pomôcť prekonať zlepšený dohľad a väčšia miera expertízy vo verejných subjektoch zapojených do obstarávania. Nedostatočná efektivita a kvalita verejnej správy a systému súdnictva sú pre podnikateľské prostredie obzvlášť škodlivé, pričom riešené ešte neboli záležitosti ako reforma občianskeho konania a nerovnomerné rozdelenie pracovnej záťaže na súdoch.

(14) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Slovenska, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2015. Zároveň posúdila Program stability, Národný program reforiem a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Slovensku v predchádzajúcich rokoch. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku na Slovensku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Európskej únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do ďalej uvedených odporúčaní 1 až 4.

(15) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala Program stability Slovenska a zastáva názor, že Slovensko spĺňa ustanovenia Paktu stability a rastu.

(16) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala aj analýzu hospo-

dárskej politiky eurozóny ako celku. Na základe tejto analýzy Rada vydala jednotlivé odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro. Slovensko by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie týchto odporúčaní.

VÝROČNÁ SPRÁVA EURÓPSKEJ KOMISIE O VZDELÁVANÍ NA SLOVENSKU

Verejné výdavky na vzdelávanie ostávajú vo všeobecnosti pod priemerom EÚ a majú klesajúci trend.

Napriek nedávnemu nárastu plátov učiteľov a záväzku zvýšiť ich na 120 % priemernej mzdy prostriedky na vzdelávacie činnosti zostávajú v medzinárodnom porovnaní nízke. Nedostatok kvalifikovaných učiteľov má negatívny vplyv na výsledky vzdelávania. Podľa prieskumu OECD pod názvom TALIS učitelia vnímajú svoje postavenie ako veľmi nízke a podiel učiteľov venujúcich sa činnostiam profesijného rozvoja je najnižší v EÚ (73 %). Medzi oblasti, v ktorých najvyšší podiel učiteľov hlási silnú potrebu profesijného rozvoja, patrí výučba študentov s osobitnými potrebami a rozvíjanie vyučovacích zručností prostredníctvom IKT. Zo štúdie OECD z roku 2012 týkajúcej sa Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov (PISA) vyplynulo výrazné zhoršenie znalostí 15-ročných žiakov v oblastiach čítania, matematiky a prírodných vied. Záškoláctvo a opakovanie ročníka sú na vzostupe. **Kvalita výučby a výsledky v oblasti vzdelávania sú naďalej slabé.** Zvýšenie miezd je naďalej nedostatočné na to, aby prilákalo a udržalo si talentovaných mladých ľudí, pričom najmä nástupné platy sú nízke. Ministerstvo školstva sa usiluje zlepšiť počiatočnú odbornú prípravu učiteľov prostredníctvom projektu financovaného z prostriedkov EÚ. Výsledky tohto projektu boli uverejnené začiatkom roka 2015 a obsahovali odporúčania pre inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, ktoré pripravujú budúcich učiteľov. Odborné štandardy pre učiteľov boli vyvinuté, ale ešte neboli uverejnené ani implementované. Kontinuálny profesijný rozvoj učiteľov si vyžaduje zlepšenia založené na hĺbkovej analýze potrieb učiteľov. Novela zákona o výchove a vzdelávaní, ktorá bola prijatá v decembri, stanovuje určité prostriedky na

priamy nákup učebníc školami. Stratégia digitalizácie školstva do roku 2020, prijatá v septembri 2014, má za cieľ zlepšiť využívanie IKT v triedach, ako aj zručnosti učiteľov v tomto ohľade. V roku 2014 vláda predložila opatrenia na reformu učebných osnov, ktoré nadobudnú účinnosť v septembri 2015. Opatrenia, ako napríklad posilnenie vedeckého a polytechnického vzdelávania, by mohli priniesť pozitívne výsledky. Implementácia reformy učebných osnov si však vyžaduje podporu učiteľov a zrušenie povinného druhého cudzieho jazyka na základných školách je v rozpore s odporúčaniami na úrovni EÚ (35). Vnútroštátny elektronický systém testovania výsledkov vzdelávania žiakov 9. ročníka a na konci strednej školy bol pilotne vyskúšaný v roku 2014 a koncom roka 2014 sa uskutočnilo nové všeobecné preskúšanie žiakov 5. ročníka. Ak by sa toto testovanie mohlo oprieť o primerané vzdelávacie materiály a ak by ho sprevádzali primerané opatrenia na podporu škôl/učiteľov/žiakov s nedostatočnými výsledkami, toto testovanie by mohlo byť užitočným nástrojom na podporu lepších výsledkov. Budúci učitelia matematiky, prírodovedných predmetov a informačných technológií dostávajú „motivačné štipendium“.

Prechod zo školy do zamestnania je naďalej náročný pre absolventov odborného vzdelávania a prípravy, ako aj pre absolventov vysokých škôl. Odborné vzdelávanie a odborná príprava relevantné pre trh práce sú nevyhovujúce a sťažujú regionálny rozvoj. Relevantnosť vysokoškolského vzdelávania pre trh práce a jeho kvalita je takisto problematická. Predvídanie požadovaných zručností je nevyhovujúce, čo prispieva k nesúladu medzi požadovanými a ponúkanými kvalifikáciami a zručnosťami. Posledná správa Akademickkej rankingovej a ratingovej agentúry poukazuje na rastúci počet slovenských študentov, ktorí uprednostňujú štúdium v Českej republike pred štúdiom na Slovensku, ako aj na stúpajúci počet nevyužitých kapacít slovenských univerzít. **V oblasti odborného vzdelávania a prípravy (OVP) boli prijaté určité opatrenia na zlepšenie poskytovania praktickej výučby priamo v podnikoch.** Návrh nového zákona schválila vláda v januári 2015, pričom plánovaným dátumom

nadobudnutia účinnosti je september 2015. Rozpočet na rok 2015 obsahuje potvrdenie daňových stimulov pre zamestnávateľov, na základe ktorých sa majú viac angažovať v oblasti OVP. Počas prípravy zákona zamestnávatelia vyjadrili obavy, že plánovaná finančná podpora nemusí byť dostatočná na podnietenie spoločností na účasť na tejto aktivite. Vplyv nového zákona bude inak vo veľkej miere závisieť od podpory pri budovaní kapacít spoločností a profesionálnych organizácií, aby náležite školili študentov priamo na pracovisku. Projekty s rakúskymi, nemeckými alebo so švajčiarskymi zamestnávateľmi, ako napríklad veľmi úspešný projekt mladých hviezd, podporujú túto reformu. Zavádza sa revidovaný systém financovania škôl, ktorý je zameraný na prechod na taký spôsob hodnotenia škôl, v rámci ktorého sa budú do úvahy brať kvalitatívne kritériá, ako napríklad zamestnateľnosť absolventov. Nové pravidlá budú umožňovať revidovaný spôsob financovania už od septembra 2015. Ministerstvo školstva v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny pripravuje nový dátový systém, ktorým sa má zlepšiť informovanosť ministerstiev, ktoré tvoria relevantné politiky, o pracovnom trhu. **Podiel bakalárskych študijných programov orientovaných na povolanie je naďalej veľmi nízky a pre takéto programy neexistujú osobitné akreditačné kritériá.** Vysoký podiel absolventov vysokých škôl je na pracovných miestach, ktoré si nevyžadujú vysokoškolské vzdelanie. Systém financovania založený na počte študentov nepraje technickým univerzitám, pričom práve absolventov technických a vedeckých odborov je nedostatok. Výhoda, ktorú majú pri zamestnávaní absolventi vysokých škôl pred ľuďmi s nižším vzdelaním, je menšia než priemer EÚ a ďalej sa znižuje. **Na podporu vytvárania bakalárskych programov orientovaných na povolanie neboli prijaté žiadne opatrenia.** Nový zákon o vysokoškolskom vzdelávaní sa pravdepodobne oneskorí, a bude tak prijatý až po ďalších parlamentných voľbách v roku 2016. Pokrok pri zavádzaní kritérií financovania verejných inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré by boli viac zamerané na kvalitu, a pri

podpore vytvárania bakalárskych programov orientovaných na povolanie inštitúciami je nejasný. Momentálne sa uvažuje o systematickom využívaní inovačného nástroja HE a o metodike na podporu inštitucionálnych zmien priaznivo naklonených tomuto zámeru. Práve prebieha projekt financovaný z prostriedkov EÚ, zameraný na preskúvanie inovačných foriem učenia a spôsobov zvyšovania miery spolupráce so zamestnávateľmi. **Nerovnosť vo vzdelávaní, najmä v prípade rómskeho obyvateľstva, brzdí inkluzívny rast.** Hoci je miera predčasného ukončenia školskej dochádzky nízka, v posledných rokoch sa zvýšila, a to najmä v prípade rómskeho obyvateľstva, čím sa ohrozilo dosiahnutie národného cieľa na rok 2020 vo výške 6 %. Táto situácia je alarmujúca, keďže znevýhodnenie osôb bez vyššieho stredného vzdelania pri zamestnávaní je na Slovensku podstatne vyššie ako vo všeobecnosti v EÚ. Podľa údajov OECD došlo na Slovensku v oblasti vzdelávania od roku 2003 do roku 2012 k zhoršeniu tak v oblasti rovnosti, ako aj samotných výsledkov (37). Účasť na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve zároveň ostáva veľmi nízka a v posledných rokoch sa dokonca znížila, pričom obzvlášť nízka je najmä medzi rómskym obyvateľstvom. Čiastočne je to spôsobené nedostatočnými kapacitami a potrebou spolupracovať s rodičmi na zvyšovaní informovanosti o tom, ako sa pri ich účasti výsledky v oblasti vzdelávania v budúcnosti zlepšia. Súčasná prax testovania školskej spôsobilosti je naďalej diskriminačná. Podiel rómskych detí v osobitných školách s nižšími učebnými nárokmi je neprimerane vysoký. Prílišným spoliehaním na financovanie z európskych štrukturálnych a investičných fondov sa v tomto ohľade navyše nezabezpečí systémový prístup, pričom nejasná je aj udržateľnosť pridelených rozpočtových prostriedkov. **Prístup k vysokokvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných komunit vrátane Rómov sa do určitej miery zlepšil, no rozsiahlejšia účasť Rómov na odbornej príprave a vysokoškolskom vzdelávaní nie je zabezpečená.** Počet asistentov učiteľov pre deti s osobitnými potrebami vrátane detí zo sociálne

znevýhodneného prostredia sa v školskom roku 2014 – 2015 výrazne zvýšil a na rok 2015 sa počíta s ďalším zvýšením. Projekt PRINED financovaný z prostriedkov EÚ a realizovaný na 150 školách v školskom roku 2014 – 2015 je zameraný na odstránenie nevhodného umiestňovania znevýhodnených žiakov do osobitných škôl z dôvodu stanovenia nesprávnej diagnózy. Kapacity v oblasti vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve sa s podporou finančných prostriedkov EÚ zvyšujú a v rozpočte na rok 2015 sa pre túto oblasť počíta s vyššími investíciami; v tejto fáze je nejasné, do akej miery budú deti z marginalizovaných komunít môcť nové, resp. zvýšené kapacity aj využívať. Splnomocnenec pre rómske komunity pred časom spomínal povinnú účasť na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia, no od roku 2012 neboli prijaté žiadne praktické opatrenia. Ministerstvo teraz uvažuje o rozšírení bezplatného vzdelávania na

všetky deti od štyroch rokov spolu s nárokom mať zarúčené miesto v škole.

ŠPECIFICKÉ ODPORÚČANIA EURÓPSKEJ KOMISIE K SLOVENSKÉMU ŠKOLSTVU

Európska komisia prijala špecifické odporúčania pre slovenské školstvo na roky 2015 a 2016 v rámci tzv. európskeho semestra.

Výzvy v súvislosti so správami jednotlivých krajín:

Potreba ďalej zvyšovať ponuku príležitostí pre učňovské/duálne odborné vzdelávanie.

Potreba zvýšiť prostriedky a účasť vo vyššom odbornom vzdelávaní a príprave.

Podporné stanovisko:

Slovensko dosiahlo určitý pokrok vo vzťahu k vzdelávaniu založenému na práci/duálne vzdelávanie prostredníctvom nového zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, ktorý nadobudne účinnosť v roku 2015. Obmedzený bol však pokrok pri zlepšovaní

vyučovacích podmienok, pri podpore vytvárania viac kariérne orientovaných bakalárskych študijných programov. Neboli prijaté žiadne opatrenia na zabezpečenie širšieho zapojenia Rómov do odborného vzdelávania a vyššieho vzdelávania.

Priority:

Prijať ďalšie opatrenia na riešenie dlhodobej nezamestnanosti zavedením aktivačných opatrení, prostredníctvom „druhej šance“ vo vzdelávaní a vysokokvalitných školení vytvorených na mieru potrebám jednotlivcov.

Ďalšie odporúčania:

- zlepšiť vzdelávanie učiteľov a atraktivitu učiteľskej profesie,
- zastaviť pokles výsledkov zo vzdelávania (medzinárodné testovania),
- zvýšiť zapojenie rómskych detí do hlavného vzdelávacieho prúdu a do kvalitného vzdelávania v ranom detstve.

Spracoval: Juraj Stodolovský,
vedúci úradu zväzu

VIAC FINANCIÍ DO ŠKOLSTVA – ZÁRUKA LEPŠIEHO VZDELÁVANIA A BUDÚCNOSTI NAŠICH DETÍ A MLÁDEŽE

8.00 vyučovanie

17.00 po vyučovaní

BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA V ŠKOLSTVE

Milé kolegynke, kolegovia,

dovoľte mi, aby som z môjho pohľadu špecialistu BOZP opísal situáciu, s ktorou sa každodenne stretávame, a tak sa zamyslel nad možnosťou preventívneho pôsobenia odborovej kontroly a jej využitia v našom odbo-rovom zväze.

V rezorte školstva sa spravidla nevykonávajú náročné výrobné činnosti, ktoré predstavujú vysoké riziko vyplývajúce zo zložitých technických a technologických procesov. Toto povedomie je zrejme jednou z príčin, prečo sa komplexná starostlivosť o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci na školách dosť podceňuje. Hoci na školu sa vzťahujú predpisy na zaistenie BOZP rovnako ako na každú inú organizáciu, na mnohých školách prístupujú k ich plneniu len formálne. Nie sú zmysluplne posúdené riziká (skopírovanie vzorov z rôznych pomôcok, bez konkrétnej definície činností, ktoré sa uskutočňujú v pracovnom procese), nevenuje sa pozornosť školeniam zamestnancov z BOZP, najnovšie ani prehliadkam vo vzťahu k práci, chýbajú funkčné preventívne a ochranné služby (BTS len na papieri), chýbajú zástupcovia zamestnancov pre BOZP (tých navrhuje odborová organizácia, nie zamestnávateľ), nedostatočne sú zabezpečené havarijné opatrenia, nedostatočná kontrola a riadenie BOZP.

Práve na školách a v školských zariadeniach sa zvyrazňuje zásada obsiahnutá v § 6 ods.1 písm. a) zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov, že bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci sa musia zabezpečovať „so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa práce“. To znamená, že nejde len o opatrenia na predchádzanie úrazov zamestnancov, ale súčasťou ochrany zamestnancov sú aj pracovné podmienky, pracovné prostredie, pracovnoprávne vzťahy, psychosociálne aspekty práce, stres, medziľudské vzťahy, útoky na osobnosť (harasment, hrubosť, násilie, mobbing), rodová rovnosť a podobne.

U zamestnancov školstva by mali byť samozrejmosťou v rámci vzdelávania BOZP aj špecifické kurzy na zvládanie stresu, zvládanie záťaže a pod. Učiteľky a učelia na našich školách pracujú v extrémnej vysokej psychickej záťaži a ich ochrana pred touto záťažou sa rieši len veľmi zriedka. Takúto záťaž vytvárajú nielen interakcie so žiakmi, ale aj s rodičmi a často aj vzťahy medzi kolegami. Všetky tieto vplyvy by mali byť riešené ako súčasť BOZP, ako súčasť ochrany zamestnancov a negatívne dôsledky by mali byť eliminované.

Školy a školské zariadenia majú ešte ďalšiu, veľmi významnú úlohu z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci: zaistiť bezpečnosť žiakov a iných osôb, ktoré sa s ich vedomím zdržiavajú v priestoroch školy. Na jednej strane je nutné zabezpečiť bezchybné plnenie predpisov BOZP týkajúcich sa vnútorných a vonkajších priestorov školy, vybavenia, technických zariadení, používaných strojov a látok. Na druhej strane je nutné posúdiť riziká so špecifickým zohľadnením veku detí, ich schopností rozoznať riziko a schopností vyhnúť sa im. V mnohých situáciách, keď je identifikované riziko vplyvajúce na dospelé osoby kvalifikované ako akceptovateľné, môže byť posúdené ako neakceptovateľné, ak sú tomu istému riziku vystavené deti. Do úvahy treba brať aj to, že najmä mladší žiaci sú nepozorní, naháňajú sa, nemajú vždy predvídateľné reakcie.

V súvislosti so školskou činnosťou sa vyskytujú mnohé ďalšie aktivity, ktoré vyvolávajú zvýšené riziko úrazu žiakov a tým nároky na zodpovednosť učiteľov. No ani vyučovací proces nie je len sedenie žiakov v triede. Súčasťou vyučovania sú cvičenia v chemickom alebo vo fyzikálnom laboratóriu, práce na školskom pozemku, pri ktorých sa vyskytujú špecifické riziká a platia špecifické predpisy. Zvýšené riziko úrazu je tiež na hodinách telesnej výchovy. A tu prichádzame k ďalšiemu problému, a tým sú školské úrazy. Na zaistenie BOZP v školstve preto

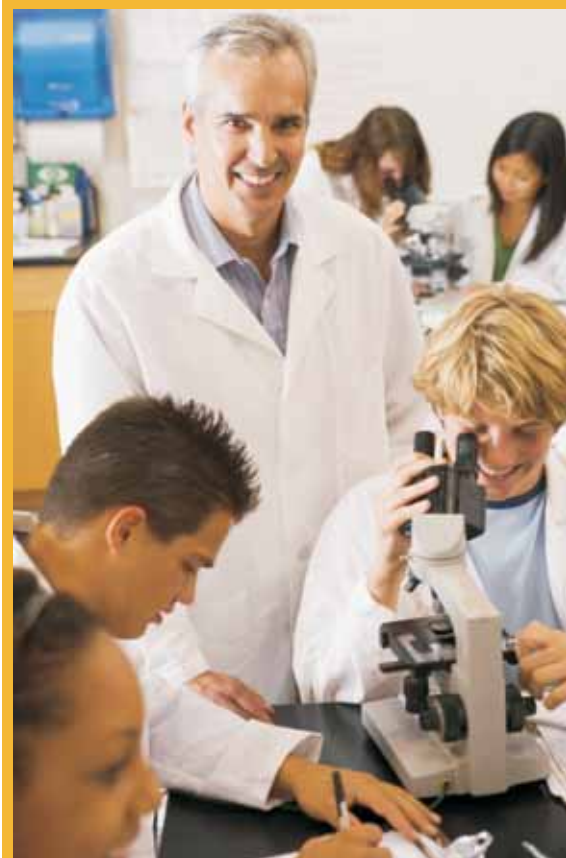

treba nahliadať z dvoch uhlov pohľadu:

1. BOZP vo vzťahu k zamestnancom školy,
2. BOZP vo vzťahu k žiakom školy.

V zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu musia byť zohľadnené oba uvedené uhly pohľadu.

Škola pri výchove a vzdelávaní musí v prvom rade zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov, prihliadať na základné fyziologické potreby žiakov, zabezpečiť vyhovujúce hygienické podmienky, viesť evidenciu školských úrazov žiakov s dôležitými údajmi,

ktoré charakterizujú úraz, a spísať záznam o úraze, ku ktorému došlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu alebo pri činnostiach organizovaných školou. Počas praktického vyučovania sa rovnako aplikujú ustanovenia zákona č. 124/2006 Z. z. Problematiku školských úrazov rieši **metodické usmernenie č. 4/2009-R** z 11. februára 2009, ktoré vydalo ministerstvo školstva k zavedeniu jednotného postupu škôl, školských zariadení a vysokých škôl pri vzniku registrovaného školského úrazu a pri evidencii nebezpečných udalostí.

Povinnosťou organizácie, školy alebo výchovného zariadenia je zabezpečiť, aby pri práci, výchove a pri vyučovaní boli vytvorené podmienky na poskytovanie prvej pomoci pri úraze.

V oblasti školskej úrazovosti sa riadiťelom škôl a školských zariadení odporúča:

- pravidelne sledovať vývoj školskej úrazovosti, znižovať jej nárast, odstraňovať zdroje a príčiny vzniku školských úrazov,
- pri registrovaných školských úrazoch vyplňať všetky položky registrovaného záznamu vo webovej aplikácii ako povinné a jednu kópiu vždy zaslať aj na príslušný OŠ ObÚ,
- dôslednejšie zabezpečovať pracovné postupy pedagogických zamestnancov, hlavne pri vykonávaní do-

zorov počas prestávok a v priestoroch, kde je najväčší predpoklad vzniku školských úrazov,

d) vzniknuté registrované školské úrazy odškodňovať v súlade s platnými predpismi.

Dôležité je si tiež uvedomiť, že imunitný systém dospelých je zväčša odolnejší ako detský, ktorý sa ešte vyvíja a je náchylnejší na choroby. Preto treba vytvoriť vhodné hygienické podmienky, ktoré majú byť pre učiteľa i žiakov zdravotne neškodné. Hygienické požiadavky predstavujú faktory prostredia, ktoré určitým spôsobom vplyvajú na vyučovací proces a bezpečnosť práce a môžu zvyšovať, prípadne znižovať pracovnú výkonnosť človeka.

Patria sem:

a/ priestorové pomery, je potrebné, aby na pracovisku pripadalo na jedného pracovníka, resp. žiaka najmenej 15 m³ vzdušného nezastavaného priestoru a najmenej 2 m² voľnej podlahovej plochy. Miestnosti od podlahy k stropu musia mať výšku najmenej 2,70 m.

b/ rovnako dôležité je osvetlenie. Pracovné priestory sa osvetľujú:

– **denným svetlom**, svetlo by malo dopadať na **pracovný stôl** žiaka z ľavej strany. Okná na slnečných stranách musia mať clonenie (žalúzie, rolety, závesy). Okenné sklo sa má čistiť aspoň 3x ročne.

– **umelým osvetlením**, ktoré vyžaduje správnu intenzitu, umiestnenie, rozloženie svetelného zdroja, má byť osvetlená nielen pracovná plocha, ale celá učebňa. Najnižšia prípustná hodnota intenzity umelého osvetlenia učebne je 120 lx.

c/ farebnosť, farba stien, stropov a podláh sa odporúča skôr bledšia, aby sa zabezpečilo čo najvýhodnejšie osvetlenie **pracovného** priestoru. Vhodným výberom farieb sa môže spríjemniť pobyt v pracovnom priestore. Nebezpečné miesta by mali byť viditeľne farebne označené. Nátery spĺňajú okrem estetického hľadiska aj hygienickú a dezinfekčnú funkciu. Odporúča sa, aby priestory šatní, WC a spíchn boli vymaľované každé 2 roky.

d/ prašnosť, prach môže mať rôzny pôvod a podľa toho pôsobí na ľudský organizmus. V priestoroch, kde vzniká prach, treba často vetrať. Výmena vzduchu sa vykonáva prirodzeným vetraním, ak nie je možná, zabez-

pečuje sa núteným mechanickým vetraním.

e/ hluk a vibrácie, hluk je každý nežiaduci, rušivý, nepríjemný alebo škodlivý zvuk. Hluk a vibrácie nepriaznivo vplyvajú na výkon učiteľa i žiaka, na sústredenie, môžu viesť k podráždeniu a nervozite.

f/ teplota – má byť adekvátna k činnosti, ktorá sa v danom prostredí vykonáva. Požiadavky na vykurovanie zariadení pre deti a mládež upravuje vyhláška č. 527/2007 Z. z. V zmysle § 6 odst. 2 uvedenej vyhlášky musí byť škola vykurovaná tak, aby boli zabezpečené nasledujúce teploty:

- učebne a ďalšie miestnosti, kde žiaci vykonávajú činnosti 4 a viac hodín, najmenej 20 °C,
- priestory určené na výučbu telesnej výchovy najmenej 15 °C,
- šatne zriadené v priestoroch určených na výučbu telesnej výchovy najmenej 20 °C,
- šatne a iné priestory určené na odkladanie vrchného **odevu** najmenej 15 °C,
- chodby, WC najmenej 15 °C.

Ak nie je možné zabezpečiť uvedené teploty, je možné školu prevádzkovať, len ak teplota vzduchu v učebniach a ďalších miestnostiach, v ktorých žiaci vykonávajú činnosť 4 a viac hodín, neklesne tri po sebe nasledujúce dni pod 18 °C alebo ak teplota v týchto priestoroch neklesne v jednom dni pod 16 °C. Problematické môžu byť teploty v letných mesiacoch, keď by teplota nemala prekročiť 26 °C. Počas mimoriadne horúcich dní (ak teplota stúpne nad 30 °C) treba dodržiavať pitný režim (je potrebné mať vypracovaný interný predpis, ktorý upravuje pitný režim na pracovisku).

Požiadavky na vnútorné prostredie budov upravuje vyhláška č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.

Okrem tepelnej pohody je dôležitá aj vyhovujúca kvalita vzduchu a vlhkosť (odporúčané sú hodnoty v rozpätí 40–60 %).

V závere mi dovoľte popriať vám veľa energie do vašej práce a vyjadriť myšlienku spolupráce v oblasti BOZP s každým z vás.

Vladimír Kmec,
zväzový inšpektor BOZP

STRETNUTIE MLADÝCH ODBORÁROV strednej Európy

V dňoch 22. – 24. mája 2015 sa v Prahe uskutočnila už štvrtá konferencia siete CEYTUN (Central European Young Trade Unionists). CEYTUN je sieť mladých odborárov zo strednej Európy – z Nemecka, Rakúska, Českej republiky, zo Slovenska, z Poľska a Maďarska. Záštitu nad organizáciou týchto stretnutí drží Nadácia Friedricha Eberta (FES). Témou nedávneho seminára bolo využívanie nástrojov PR (Public Relations) a marketingu v odboroch, najmä v súvislosti so získavaním potenciálnych mladých členov.

V úvode podujatia vystúpil p. Daniel Reichart, regionálny manažér FES, a p. Vladimír Špánik, zakladateľ projektu CEYTUN. Svojím vystúpením na konferencii zaujal prezident Českomoravskej konfederácie odborových zväzov (ČMKOS) p. Josef Středula, ktorý prezentoval aktuálny marketingový plán českej odborovej centrály: „V minulom roku sme prešli na modernejšiu identitu značky ČMKOS a zaviedli nové logo výraznej červenej farby.“ Počas trvania konferencie účastníci pracovali v skupinách pod vedením expertov – Jiřího Dohnala a Víta Heinza, ktorí analyzovali prezentovanú aktuálnu stratégiu v jednotlivých národných odborových zväzoch. Následne na pripravených workshopoch sprostredkovali mladým odborárom poznatky, praktické príklady a cenné rady z práce v oblasti PR a marketingu. Upozornili na dôležitosť sociálneho marketingu, loga, vzťahu k médiám, stratégie a plánovania, formy propagácie činnosti odborov, sloganov či fotodokumentácie.

V rámci konferencie vystúpil aj p. Julian Scola z Európskej odborovej konfederácie (EOK), ktorý predstavil aktuálnu komunikačnú stratégiu európskej odborovej centrály. Spomenul najdôležitejšie prvky z nedávnej kampane, ako aj mediálne a prezentačné aktivity v súvislosti s pripravovaným Kongresom EOK v Paríži.

Martina Nemethová z Konfederácie odborových zväzov sa vyjadrila pre *EuropskeNoviny.sk*: „Sociálne siete sú dnes veľkým trendom, patria k najprogressívnejším formám interakcie medzi ľuďmi. Ponúkajú neobmedzené možnosti nielen v rámci vzájomnej komunikácie, ale aj nekonečné alternatívy výmeny akýchkoľvek informácií.“

Slovensko reprezentovali 5 zástupcovia, o to: Martina Nemethová (KOZ

SR), Juraj Stodolovský (OZPŠaV), Anička Ragančíková (OZPOCR), Michal Nirka (OZ KOVO) a Miroslav Hajnoš (KOZ SR).

Na záver stretnutia sa účastníci dohodli, že najbližšia konferencia CEYTUN sa uskutoční v novembri 2015 vo Viedni.

Juraj Stodolovský,
vedúci úradu zväzu

OKRÚHLY STÔL JURAJA DRAXLERA

o budúcnosti školstva

Dňa 28. marca 2015 v Divadle Aréna v Bratislave **organizoval minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Juraj Draxler, MA, okrúhly stôl o budúcnosti školstva.** V troch paneloch – o regionálnom školstve, o vysokom školstve a v politickej diskusii – svoj pohľad na budú-

a motivácie učiteľov pre kvalitný výkon a tiež kontinuálne vzdelávanie.

Martin Maták v tejto téme poukázal na nejednotnosť v riadení a vo financovaní školstva, problémy s originálnymi kompetenciami, nesúlad siete odborných škôl s potrebami trhu práce. Zvlášť

pôsobenia kompetentného vedenia rezortu. Zvlášť vyjadril postoj zväzu k úrovni mzdového ohodnotenia. Ten bude smerovať k spokojnosti až po dosiahnutí porovnateľnej úrovne odmeňovania učiteľov s ostatnými podobne vzdelanými občanmi, aktívne pracujúcimi v našom hospodárskom priestore.

položil dôraz na následky častých zmien vo vedení rezortu a tým na problematické zavádzanie efektívnych reformných krokov. Vyslovil požiadavku, aby rezort vláda vnímal ako „silový rezort“ s vkladom plnej vážnosti, finančnej dotácie a prolongovaním

Okrúhly stôl o vysokých školách, vede a výskume

V druhom bloku priblížili aktéri diskusného fóra aktuálnu situáciu vo vysokom školstve. Minister školstva Juraj Draxler, MA, predstavil reprezentantov vysokých škôl, ktorých zastupoval poslanec NR SR a predseda Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport Dr. h. c. mult. prof. JUDr. Mojmir Mamojka, CSc., prezident Slovenskej rektorskej konferencie prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., predseda Rady vysokých škôl SR prof. Ing. Viktor Smieško, PhD.,

nosť slovenského školstva prezentovali účastníci diskusie.

Okrúhly stôl o regionálnom školstve

Pozvaných hostí do panelovej diskusie o regionálnom školstve predstavovali poslanci NR SR, zástupcovia školských asociácií, zamestnávateľov, zriaďovateľov, Štátnej školskej inšpekcie, komory učiteľov, portál Nové školstvo a odborári ako zástupcovia zamestnancov. Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy zastupoval podpredseda zväzu a predseda Združenia stredného školstva Ing. Martin Maták.

Diskusiu otvoril minister školstva Juraj Draxler, MA, zadáním spoločnej otázky pre všetkých účastníkov panelovej diskusie. Pohľady na dôležité a veľmi aktuálne problémy v regionálnom školstve boli rozdielne aj spoločné. Odpovede sa zameriavali na nástroje vedúce k zlepšeniu kvality vzdelávania, prepojenie škôl s trhom práce, dostupnosť vzdelávania, financovanie školstva a zvlášť úroveň odmeňovania

a jeho podhodnotenia v porovnaní s priemerom EÚ a OECD, kvalitou univerzít vo vzťahu k spoločenskej objednávke a počtu študentov. Osobitne sa zameriaval na metodiku pre rozdeľovania verejných finančných zdrojov na jednotlivé vysoké školy, odmeňovanie zamestnancov vysokých škôl, dĺžku praxe vo vzťahu k vekovému automatu, reťazenie pracovných pomerov vysokoškolských učiteľov a zamestnancov ve-

predseda Akreditačnej komisie SR prof. Ing. Ľubor Fišera, DrSc., generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl, vedy a výskumu prof. Ing. Peter Plavčan, CSc., podpredseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., predsedníčka Študentskej rady vysokých škôl Mgr. Jana Šmelková, rektori viacerých univerzít – z Univerzity Komenského v Bratislave prof. RNDr. Karol Mičieta, CSc., z Ekonomickej univerzity v Bratislave prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD., zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielík, PhD., z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., tiež dekan Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK

v Bratislave prof. RNDr. Jozef Masarik, DrSc., prorektor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave prof. Ing. Marián Peciar, PhD., a člen prezídia Republikovej únie zamestnávateľov Ing. Igor Patráš.

Úvodná diskusia bola zameraná na zvýšenie kvality vzdelávania, vedy a výskumu, efektívnejšie financovanie vysokých škôl, postavenie študijných programov, akademickú samosprávu, komplexnú akreditáciu vysokých škôl, hodnotenie kvality vzdelávania na vysokých školách, pozícia grantových agentúr a financovanie vedy a výskumu na slovenských univerzitách.

Miroslav Habán poukázal na aktuálne aspekty financovania vysokých škôl

dy a výskumu, pozitívne a negatívne stránky vzdelávacieho systému na slovenských verejných vysokých školách.

V popoludňajšom **politickom paneli** pokračovala diskusia ministra so súčasnými poslancami NR SR a bývalými ministrami školstva. Na rokovaníach sa zúčastnil aj predseda NR SR Ing. Peter Pellegrini. Okrúhly stôl o slovenskom školstve bude pokračovať formou zaslania dotazníkov pre každého účastníka panelovej diskusie s možnosťou podrobnejšieho spracovania diskusných tém a otázok.

Miroslav Habán,
Martin Maták,
podpredsedovia zväzu

MINISTERSKÁ KONFERENCIA EHEA k bolonskému procesu v Jerevane

V dňoch 14. a 15. mája 2015 sa v Jerevane (Arménsko) uskutočnila ministerská konferencia spolu so štvrtým bolonským politickým fórom EHEA (European Higher Education Area). Podujatie organizované na najvyššej úrovni je súčasťou bolonského procesu. Nadväzuje na podpísanie Bolonskej deklarácie v roku 1999, pričom jej signatárom bolo aj Slovensko.

Vytvorením Európskeho vysokoškolského priestoru sa podporuje transparentnosť vysokoškolského vzdelávania, mobilita študentov, učiteľov, vedcov a zlepšenie kvality vzdelávania, vzájomného uznávania kvalifikácií absolventov v rámci krajín, ktoré sú zapojené do bolonského procesu. Pôvodný zámer bol časovo vymedzený do roku 2010, momentálne je predĺžený do roku 2020 a k bolonskému

procesu postupne pristupujú aj niektoré mimoeurópske štáty.

Oficiálnu delegáciu za MŠVVaŠ SR viedla štátna tajomníčka PhDr. Romana Kanovská. Členmi delegácie boli prof. Ing. Peter Plavčan, CSc., generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl, prof. Ing. Rudolf Kropil, CSc., prezident Slovenskej rektorskej konferencie, Mgr. Jana Šmelková, pred-

sedníčka Študentskej rady vysokých škôl, a doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., podpredseda OZ PŠaV na Slovensku. Celkovo bolo na ministerskej konferencii okolo 300 reprezentantov zastupujúcich delegácie zo 47 krajín.

Významným prijatým dokumentom bolo Jerevanské ministerské komuniké, z ktorého vyplýva posilnenie spolupráce medzi krajinami EHEA a MENAAS, ktoré susedia s krajinami EHEA. Zámerom je zlepšenie reforiem a kvality vyššieho vzdelávania s cie-

lom vyrovnať sa s nezamestnanosťou mladých ľudí. Prioritne sa bude klásť dôraz na rozvoj národných kvalifikačných rámcov vrátane podpory zabezpečenia kvality a zaradenie všetkých zúčastnených krajín do European Quality Assurance Register (EQAR). K významným prvkom patrí aj zlepšenie vzájomného uznávania kvalifikácií, a to prostredníctvom lepšej informovanosti, spoločného rozvoja a šírenia uznávania praxe a metodiky. Dôraz sa kladie aj na spoluprácu pri vývoji a zavádzaní prenosu kreditového systému ECTS a revidovanej používateľskej príručky. Nasledujúca ministerská konferencia sa bude konať v roku 2018 vo Francúzsku.

Ďalšie informácie možno získať na <http://www.ehea.info/>

Miroslav Habán,
podpredsa zväzu

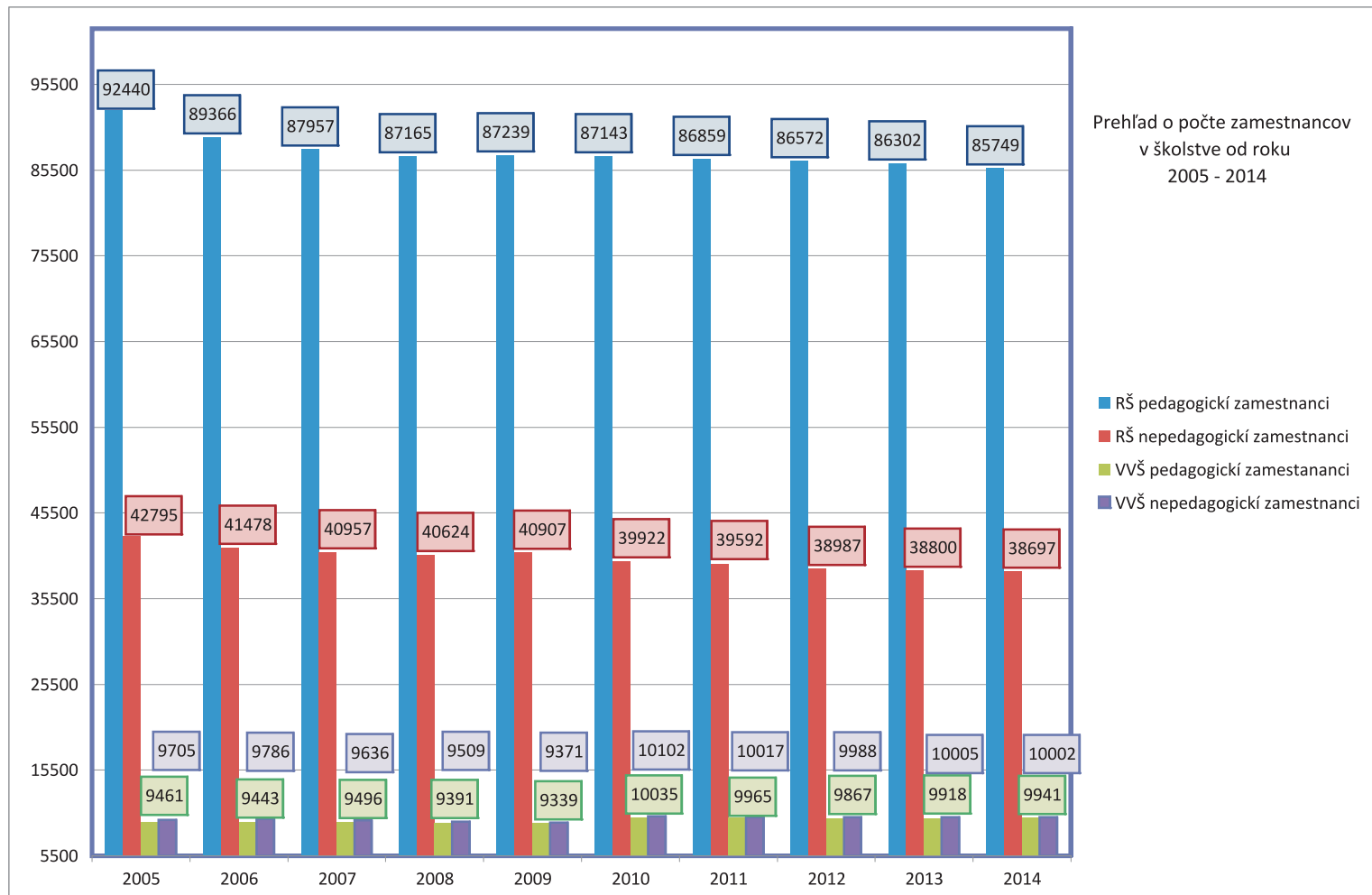

Členovia slovenskej delegácie pod vedením štátnej tajomníčky MŠVVaŠ SR PhDr. Romany Kanovskej.

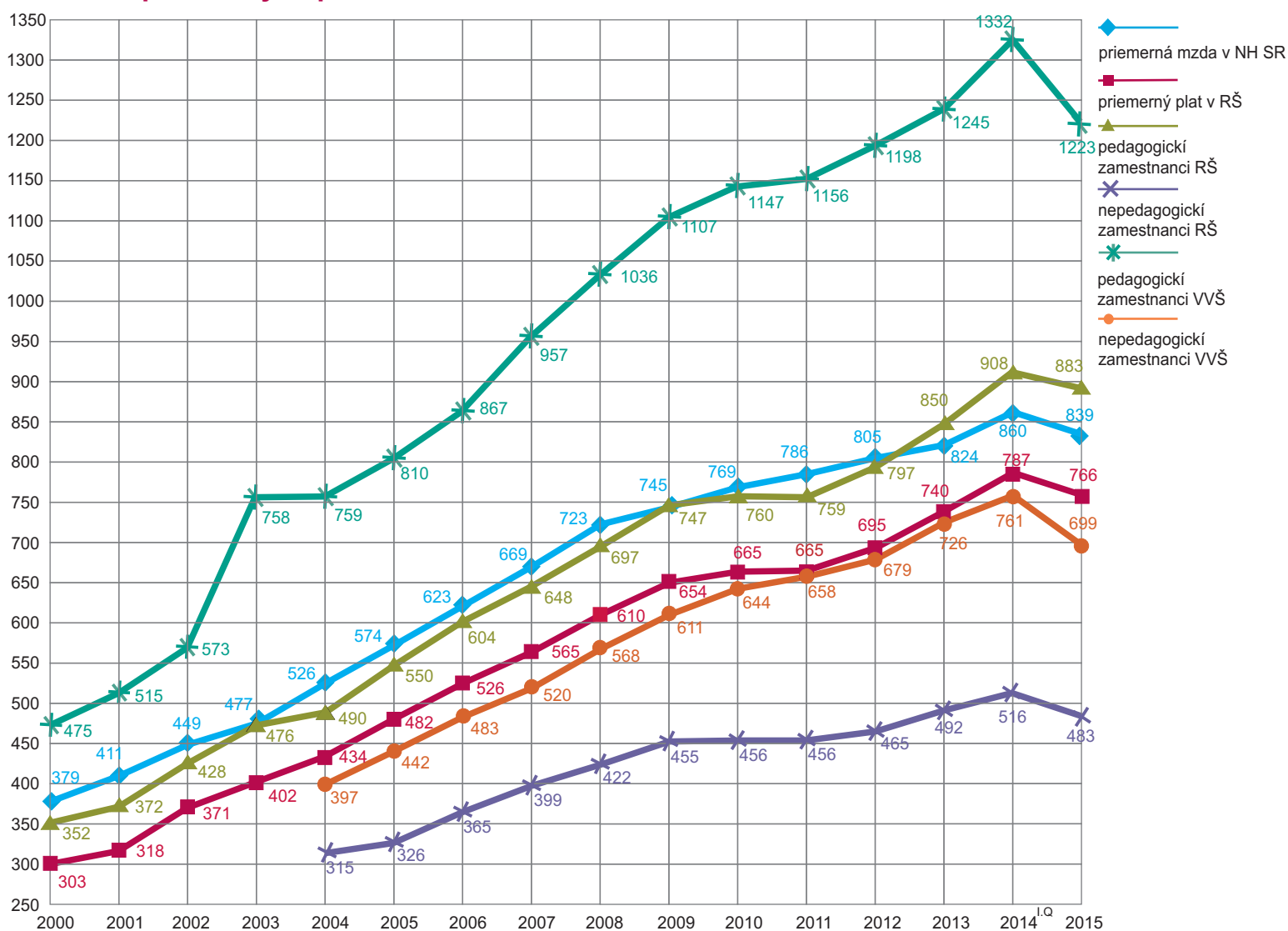

Prezident Arménska Serž Sarkisjan sa prihovril k účastníkom ministerskej konferencie.

Prehľad priemerných platov v NH SR a v školstve od roku 2000 – I. štvrťrok 2015

Porovnanie priemernej mzdy na verejných vysokých školách za I. štvrťrok 2014 a I. štvrťrok 2015

	priemerná mzda		rozdiel (€)
	I. Q. 2014	I. Q. 2015	
Vysokoškolské vzdelávanie	950,47	975,44	25,00
Výskum a vývoj	1 064,90	1 092,05	27,10
Študentské domovy	561,69	577,42	15,70
Študentské jedálne	588,88	599,54	10,70
Vysoká škola spolu	942,42	965,83	23,40
Zamestnanci VŠ kategória – VŠ učitelia	1 196,90	1 222,91	26,00
Profesor	1 729,26	1 761,66	32,40
Docent	1 371,76	1 372,14	0,40
Odborný asistent	1 015,65	1 037,92	22,30
Asistent	817,32	826,28	9,00
Lektor	863,91	854,84	- 9,10
Zamestnanci VŠ kategória – výsk., umel. zam.	976,05	1 018,50	42,50
Zamestnanci VŠ – nepedagogickí zam.	682,89	698,83	15,90
Odborní zamestnanci	740,48	760,54	20,10
Administratívni zamestnanci	855,47	872,77	17,30
Prevádzkoví zamestnanci	485,62	497,11	11,50
Zamestnanci študentských domovov	565,33	582,14	16,80
Zamestnanci študentských jedální	567,75	583,83	16,10

Prehľad o zamestnancoch a mzdových prostriedkoch na verejných vysokých školách SR za I. štvrťrok 2015

Ukazovateľ	Merná jednotka	Skutočnosť k 31.3. 2014	Perc.podiel na MF	Skutočnosť k 31. 3. 2015	Porovnanie		Perc. podiel na MF
		€		€	€	%	
PEPZ	osoby	21 794	x	21 663	-131	99,40	x
MPC	€	61 616 727	100,00	62 769 975	1 153 248	101,87	100,00
Tarifné platy	€	41 249 562	66,95	41 162 831	-86 731	99,79	65,58
Náhrady mzdy	€	4 110 579	6,67	4 593 064	482 485	111,74	7,32
Nadčasy	€	285 449	0,46	301 572	16 123	105,65	0,48
Príplatok za riadenie	€	625 482	1,02	634 333	8 851	101,42	1,01
Osobné príplatky	€	9 195 210	14,92	9 583 881	388 671	104,23	15,27
Ostatné príplatky	€	444 533	0,72	456 395	11 862	102,67	0,73
Jubilejné odmeny	€	90 556	0,15	71 409	-19 147	78,86	0,11
Odmeny	€	4 534 076	7,36	4 702 247	168 171	103,71	7,49
Osobný plat	€	1 077 404	2,61	1 260 529	183 125	117,00	2,01
Náhrada za pracovnú pohotovosť	€	16 358	0,04	16 388	30	100,18	0,03
Priemerný mesačný plat	€	942,40	x	965,80	23,40	102,49	x

Osobný príplatok a odmena k tarifnému platu za I. Q. 2015 je 34,70 %. Rast nominálnej mzdy oproti I. Q. 2014 je vyšší o 23,4 € t. j. 2,49 %. Index spotrebiteľských cien za I. Q. 2015 je 99,6.

Zdroj: ÚIPS, prepočty: OZ PŠaV SR, spracovala: Tatjana Koperová

SEMINÁR O RODOVEJ ROVNOSTI v Egri 6. – 8. mája 2015

Na základe výzvy OZ LIGA Maďarsko sa prostredníctvom KOZ SR zúčastnila delegácia 14 funkcionárov z 8 odborových zväzov na medzinárodnom seminári v meste Eger. Medzinárodný seminár bol zameraný na problematiku rodovej rovnosti. Vedúcou delegácie za KOZ SR bola PhDr. Margita Vitálošová, predsedníčka Komisie rovnosti príležitostí žien a mužov KOZ SR. Za OZ PŠaV na Slovensku boli členkami delegácie Ing. Iveta Majerová a Eva Pavelková. Na seminári sa zúčastnili aj funkcionári z OZ LIGA a 4 delegátky z Ukrajiny.

Organizátori seminára pripravili pre účastníkov veľmi príjemné podmienky na rokovanie v priestoroch útulného hotela Kodmon v Údolí krásnych žien v Egri. Prvý rokovací deň sa začal pracovnou večerou v čiarke Kodmon neformálnymi rozhovormi. Vo štvrtok 7. 5. 2015 po privítaní všetkých účastníkov seminára a predstavení delegácií sa program začal prezentáciami zúčastnených strán.

- **Dr. Ádám Kéri, právny poradca LIGA**, informoval o ich aktívnej odborovej organizácii, ktorá zastrešuje zamestnancov rôznych profesií vo všetkých odvetviach. Má 120 000 členov. Napriek nezáujmu ľudí o členstvo v odboroch v LIGE počet členov rastie. Predstavil štruktúru odborovej organizácie. LIGA má asi 20 projektov a vysoké zastúpenie žien nad 50 %. Ďalej dr. Kéri informoval o podmienkach v Maďarsku – zamestnanosť, platy, daňové zaťaženie, dôchodkový vek, priemerný vek dožitia, školstvo, zdravotníctvo, podpora v nezamestnanosti a i. Predstavil priority LIGY: dôchodok, zákonník práce a právo na štrajk. Maďarsko dostáva z EÚ množstvo upozornení o riešení problematiky štrajku, dôchodkov a zákonníka práce.
- **PhDr. Margita Vitálošová za KOZ SR, predsedníčka Komisie RPMAŽ**, prezentovala riešenie problematiky rodovej rovnosti na Slovensku.

- **Delegátky KVPU z Ukrajiny** si svojou spoločnou prezentáciou získali sympatie a srdcia všetkých účastníkov. Informovali o tom, že u nich pôsobí viacero odborových organizácií podľa rezortov, 45 % členov sú ženy. Snažia sa presadzovať ženy do riad-

kto má 150 eur, je na tom dobre. Peniaze majú asi tretinovú hodnotu v porovnaní so situáciou pred konfliktom. Ľudia, ktorí pracujú, mnohokrát nedostávajú mzdu. Ceny sa rapídne zvyšujú. V krajine sa koná množstvo štrajkov. Štát plánuje

diacich funkcií. Momentálne sa však nachádzajú v zložitej situácii, pretože v krajine bojujú s vysokou nezamestnanosťou vnútorných migrantov z oblastí, kde prebiehajú boje, čo predstavuje asi 1,5 milióna ľudí. Prioritou je teda tvorba pracovných miest. Všetci si musia uťahovať opasky, mzdy sú na úrovni 40-50 eur,

ukončiť činnosť množstva podnikov – je to ťažká situácia pre odbory. Sú aj také podniky, kde zamestnanci nevideli mzdu pol roka. Preto prioritou činnosti odborov je dosiahnuť vyplatenie miezd. Kolektívnu zmluvu vyjednávajú 4 roky! Zvyšuje sa i dôchodkový vek – skrátka, situácia na Ukrajine je veľmi ťažká a zložitá.

Keďže je vojna, odborári napr. pomáhajú vojakom, hlavne ženy ako ošetrovatelky. V zdravotníctve niet financií, mnoho lekárov je nezamestnaných a nemajú ani možnosť štrajkovať. S vládou nemajú žiadny sociálny dialóg.

- **Dr. Kéri pokračoval témou o sociálnom dialógu v EÚ a jeho vývoji od roku 1957** (Rímska zmluva, Európska sociálna charta, Amsterdamská zmluva, ETUC, CEEP, Bussineseurope, Lisabonská stratégia). Európska stratégia zamestnanosti obsahuje najdôležitejšie témy – nezamestnanosť mladých, mzdové rozdiely mužov a žien a celoživotné vzdelávanie.
- **dr. Borbála Kossuthová, právnička a sociologička**, prezentovala tému diskriminácie na základe pohlavia v oblasti zamestnanosti v Maďarsku. Tiež porovnala situáciu vo svetle štatistik EÚ. Zamestnanosť žien v Maďarsku sa za posledných 30 rokov vôbec nezmenila. V parlamente je len 9 % žien a vo vláde ani jedna! Nízke platy majú rezorty s vysokou zamestnanosťou žien.

- V piatok 8. 5. 2015 sa druhý rokovací deň začal interaktívnou debatou, do ktorej sa zapojila väčšina prítomných. Slovenskí účastníci hovorili o projekte na podporu zriaďovania detských kútikov, o duálnom systéme vzdelávania, dovolenkách zamestnancov, dôchodkovom veku a výške dôchodku mužov a žien. Zhodli sa na potrebe dialógu a diskusie na tému rodovej rovnosti. Ukrajinské účastníčky informovali o tom, že mnoho zamestnancov má minimálnu mzdu, to však bude znamenať aj minimálny dôchodok. Ťažko sa vyjednáva kolektívna zmluva, snažia sa tiež o nový zákonník práce. Vedúca slovenskej delegácie PhDr. Vitálošová sa poďakovala za program, starostlivosť maďarských kolegov a následne počas krátkej prestávky slovenská delegácia odovzdala 4 ukrajinským kolegyniam finančný darček, na ktorý všetci slovenskí delegáti radi prispeli.
- **dr. Piroska Szalay prezentovala tému: Rozdiely medzi mužmi a ženami vo svetle štatistik.** Žiaľ, jej informácie boli len o situácii EÚ, pretože údaje o situácii na Ukrajine

nie sú dispozícii. Upozornila na vysoký rast zamestnanosti žien v Maďarsku od r. 2014. Ako rizikové sa javia ženy okolo 25 rokov, 55+ a ženy s nízkym vzdelaním. Upozornila na skutočnosť, že v Maďarsku aj na Slovensku je vysoká zamestnanosť žien na plný pracovný úväzok, na rozdiel napr. od Holandska. Zistila, že pomerne vysoké percento žien je vo vedúcich funkciách (Maďarsko 40,1 % a Slovensko 30,4 %, priemer EÚ 32,9 %), ale sú to miesta s nižšími platmi! Následne sa otvorila diskusia k problematike skrátených pracovných úväzkov.

- **dr. Kinga Joó z EK informovala o rovnosti žien a mužov v rámci EESC.** Hlavné témy diskusií vo výbore sú nízka zamestnanosť žien, rozdiely v platoch, koncentrácia žien na určité rezorty, menej žien podnikateliek, práca na skrátený úväzok, nedostatok jaslí a škôlok, ťažkosti v kariérnom postupe a vzdelanie. Predstavila Stratégiu EÚ 2020 a jej ciele.

Iveta Majerová,
členka delegácie

VÍTAZOM 25. ROČNÍKA VOLEJBALOVÉHO turnaja Krajná Poľana

O kresná rada základných organizácií Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy vo Svidníku zorganizovala 25. ročník volejbalového turnaja zamestnancov škôl a školských zariadení okresu Svidník pri príležitosti Dňa učiteľov. Okrem hlavného organizátora sa na jeho organizácii podieľali aj mestá Svidník a Gíraltovce.

V telocvični ZŠ Karpatská sa predstavilo päť zmiešaných súťažiacich mužstiev (minimálne štyria muži a dve ženy). Medzi piatimi účastníkmi sa v hracom systéme každý s každým odohrávali „neľútostné“ súboje a skoro každý získaný bod bol sprevádzaný emotívnym nadšením mužstva.

Turnaj sa riadil svojimi pravidlami, nie oficiálnymi. Hralo sa na dva sety do 20 víťazných bodov a za každý uhraný výsledok boli pridelené určité body.

Nakoniec sa o prvenstve rozhodovalo v poslednom stretnutí a o celkovom prvenstve Krajnej Poľany rozhodli iba dve úspešnejšie lopty v ich celkovom súčte počas celého turnaja.

Celkové poradie:

1. ZŠ Krajná Poľana
2. Spojená škola Svidník
3. ZŠ Kračúnovce
4. ZŠ Karpatská + ZŠ Komenského
5. ZŠ Gíraltovce

Obľúbenosť turnaja pretrváva

Organizátorom jubilejného 25. ročníka volejbalového turnaja zamestnancov škôl a školských zariadení okresu Svidník pri príležitosti Dňa učiteľov bola Okresná rada základných organizácií Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy vo Svidníku, ktorej „velí“ pani Anna Džupinová, predsedníčka Rady ZO OZ PŠaV Svidník. Počas turnaja sme oslovili niekoľkých učiteľov i pracovníkov školstva, ktorí stáli pri zrode tohto turnaja, prípadne absolvovali väčší počet jeho ročníkov.

Mária Krajňáková, zakladateľka turnaja

Organizátori pri tomto výročí nezabudli pozvať ani zakladateľku tohto turnaja. Oslovili sme aj ju a tá na začiatky

turnaja spomína takto: „Keď si dobre pamätám, turnaj sme začali organizovať v roku 1990. Vtedy som pracovala v odborovej organizácii pracovníkov školstva a vedy v okrese Svidník a keďže volejbal bol „mojím“ športom, rozhodli sme sa zorganizovať turnaj učiteľov a pracovníkov školstva v okrese. Že z toho vznikne až takáto tradícia, to sme v začiatkoch určite nepredpokladali. V úvodných ročníkoch som si na tomto turnaji aj aktívne zahrala.“

Eva Čabalová, ZŠ Gíraltovce

„Na tomto podujatí sa naša škola prvýkrát zúčastnila hneď po začatí Gíraltoviec do okresu Svidník. Darilo sa nám aj lepšie, čo sa týka umiestnenia. Zopárkrát sme obsadili aj medailové pozície. Niekedy nás posilnili kolegovia z málotriednych ZŠ z okolia Gíraltoviec a vždy nás v tejto aktivite podporovalo vedenie školy. Je to dobré podujatie, aspoň raz v roku si s kolegami zmeriame sily na športovom poli a vzájomne sa spoznávame. Stretávame sa ako spolužiaci z vysokej školy, a tak je stále na čo spomínať.“

Juraj Cahajla, ZŠ Karpatská, Svidník

„Bolo to pre nás učiteľov niečo nové, v začiatkoch turnaja sa na ňom zúčastňovalo pomerne dosť družstiev. Hralo sa v troch telocvičniach, družstvá boli ženské, mužské i miešané. Skoro každá základná škola z okresu postavila svoje družstvo. Postupne počet účastníkov tohto turnaja klesal, no tradícia ostala. Verím, že ostane aj do budúcnosti, lebo v tomto rýchlom životnom tempe je málo času a priestoru na takéto stretávanie ľudí z oblasti školstva. Generácia učiteľov sa mení, my starší pomaly odchádzame, mladí prichádzajú a verím, že túto tradíciu budú udržiavať aj v ďalších rokoch. V prvých ročníkoch bol turnaj hneď po oslavách Dňa učiteľov a tie sa niekedy končili aj nadržanom. Ťažko sa vstávalo, postupne sa niektorí prebúdzali až pod sieťou a niektorí „prijali“ niekoľko lôpt počas ranných súbojov do hlavy, až potom sa prebrali a začali hrať aký-taký

Zľava: Mgr. Viera Bercová, vedúca odboru školstva Svidník, Anna Džupinová, predsedníčka Rady ZO OZ PŠaV Svidník, Mária Krajňáková, zakladateľka turnaja, Peter Mihál, podpredseda Rady ZO OZ PŠaV Svidník.

volejbal. To je jedna z úsmevných spomienok, ale za tie roky je ich viac.“

Michal Klimik,
ZŠ Komenského, Svidník

„Som pravidelným účastníkom tohto turnaja a aj tento jubilejný ročník má veľmi dobrú úroveň, hoci je tu iba päť družstiev. U nás, vekovo starších, je to o trochu náročnejšie, ale dobrá psychická príprava a motivácia zdolať súperu nahradia prípadné nedostatky v kondičnej či hernej kvalite. Verím, že o rok úspešne odštartuje druhé štvrtstoročie tohto podujatia, pretože ako jeho pamätník si myslím, že je to veľmi vydarené a populárne podujatie medzi nami, pracovníkmi školstva.“

O úspešnosti dlhoročného športového podujatia svedčia i spomienky zakladateľov, ako aj ešte aktívne hrajúcich pamätníkov tradičného turnaja učiteľov a zamestnancov školstva v hre nad výsokou sieťou.

Ana záver výsledky turnaja:

- ZŠ Krajná Poľana – ZŠ Gíraltovce 2 : 0,
- ZŠ Karpatská + ZŠ Komenského Svidník – ZŠ Kračúnovce 1 : 1,
- Spoj. škola Svidník – Gíraltovce 2 : 0,
- Krajná Poľana – Karpatská + Komenského 2 : 0,
- Gíraltovce – Kračúnovce 0 : 2,
- Spojená škola – Karpatská + Komenského 2 : 0,
- Krajná Poľana – Kračúnovce 1 : 1,
- Kračúnovce – Spojená škola 1 : 1,
- Karpatská + Komenského 1 : 1,
- Spojená škola – Krajná Poľana 1 : 1.

Anna Džupinová,
predsedníčka Rady ZO Svidník

Najproduktívnejší hráči turnaja.

Víťazné družstvo ZŠ Krajná Poľana.

NOHEJBALOVÝ TURNAJ

O Pohár predsedu Združenia stredného školstva

V piatok 12. júna 2015 sa v metro-pole východného Slovenska – Košiciach uskutočnilo finále 19. ročníka nohejbalového turnaja **O Pohár predsedu Združenia stredného školstva**, za účasti štyroch družstiev nohejbalistov – víťazov regionálnych kôl, doplnených o minuloročného víťaza. Usporiadanie bola tento rok poverená Rada základných organizácií Odborového zväzu stredných škôl a zariadení východoslovenského regiónu. Športové zabezpečenie si zobrala pod záštitu ZO domáceho družstva pri školskom internáte na Medickéj 2. V predvečer samotného turnaja sa uskutočnilo spoločenské stretnutie zúčastnených tímov a zástupcov jednotlivých rád. V neformálnej diskusii sa rozoberali aktuálne otázky školstva a športové aktivity Združenia SŠ OZ PŠaV na Slovensku. Po chutných raňajkách sa všetci presunuli do telocvične Ústavu telesnej výchovy a športu Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. Turnaj slávnostne otvoril predseda ZŠŠ Ing. Martin Maták a predseda domácej rady Mgr. Ľuboš Kvašňák. Všetkých zúčastnených pozdravil tiež zástupca riaditeľky školského internátu Ladislav Kručanica, ktorý ich v krátkosti oboznámil s históriou i so súčasnosťou ŠI a samotného mesta Košice. Nad regularnosťou zápasov bdel športový riaditeľ turnaja pán Ondrej Škody. Jednotlivé zápasy, ktoré prebiehali v duchu fair-play, sa uskutočnili systémom každý s každým až po strhujúce finále. Hráči predvádzali svoje nohejbalové umenie a nemohli chýbať ani domáci odborári, ktorí vytvorili úžasnú športovú atmosféru vytrvalým povzbudzovaním a zaslúženým potleskom, ktorým odmeňovali vydarené akcie všetkých družstiev. Víťazom sa tretíkrát po sebe stali športovci zo ZO OZ pri Odbornom učilišti internátnom v Trnave, na druhom mieste sa umiestnili športovci zo ZO OZ pri SPŠ technickej F. Hečka v Leviciach a na treťom mieste uspeli domáci športovci zo ZO OZ pri ŠI

Medická 2, Košice. Čestné štvrté miesto sa ušlo športovcom zo ZO OZ Reedukačné centrum Tornaľa. Vyhodnotení boli aj najlepší jednotlivci. Ako

Tornaľa.

Na záverečnom vyhodnotení Ing. Martin Maták v príhovore vysoko ocenil športové nasadenie a bojovnosť jed-

najlepší smečiar bol vyhodnotený Marek Melišek z SPŠ technickej, UI. F. Hečka Levice, za najlepšieho nahrávača bol určený člen družstva z OUI Trnava Marek Kaľuha a za najuniverzálnejšieho hráča bol jednomyseľne vybraný Vojtech Galo z družstva RC

notlivých tímov, ktoré predviedli nohejbal na vysokej úrovni. Ocenil hlavne vynikajúcu športovú a priateľskú atmosféru. Poďakovanie patrí usporiadateľskej základnej organizácii i vedeniu ŠI Medická 2 – riaditeľke Ing. Melánii Konečnej a vedúcej jedálne Ivete

Šoltésovej. Prijemné prostredie, chutná strava a útulné ubytovanie účastníkov turnaja potvrdili povestnú pohostinnosť východniarov. Na celej organizácii sa veľkou mierou podieľala hlavne pani Lydka Bodnárová, odborná referentka rady SŠ Košice, PhDr. Angelika Prevozňáková, členka výboru rady, a Mgr. Pavel Hudáček zo ZO OZ pri ŠI Medická. Družstvá i jednotlivci si prevzali športové poháre, diplomy a hodnotné vecné ceny. Všetci zúčastnení podporujú myšlienku organizovať aj v budúcnosti takéto aktivity a boli by radi, keby bola možnosť, aby sa na súťaži zúčastnilo aj viac družstiev z jednotlivých regiónov.

Na záver všetci konštatovali: 19. ročník sa skončil, tešíme sa na budúci – jubilejný 20. ročník!

Luboš Kvašňák,
krajský predseda ZSS

Víťazné družstvo – športovci zo ZO OZ pri Odbornom učilišti internátnom v Trnave.

DUÁLNE VZDELÁVANIE skalických strojárov

Už niekoľko rokov zápasia stredné odborné školy s nedostatočným finančným zabezpečením, nedostatočným materiálnym a technickým vybavením školských dielní, v ktorých sa majú žiaci pripravovať počas štúdia v technických študijných a učebných odboroch. V posledných rokoch sa zvýšil záujem zamestnávateľov o absolventov technických odborov, ktorí by mali zabezpečiť nepretržitú prevádzku strojárkej výroby. Potreba podnikov na kvalifikovanú pracovnú silu je oveľa vyššia, ako je počet absolventov v odboroch technického zamerania. Preto sa aj

Vzdelávanie žiakov v systéme duálneho vzdelávania má zlepšiť podmienky prípravy na budúce povolanie priamo u zamestnávateľa, ktorého požiadavky na zamestnanca sú úzko prepojené s teoretickou prípravou žiakov v škole. Podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, platného od 1. 4. 2015, budú mať žiaci vytvorené počas štúdia také podmienky, ktoré im zabezpečia kontinuálne vzdelávanie podľa potrieb zamestnávateľa bez potreby rekvalifikácie po ukončení štúdia. Zamestnávateľ si vychová plnohodnotných odborníkov

svojich absolventov. Ich možnosti uplatnenia by sa mali zlepšiť, ak sa žiak adaptuje do reálneho pracovného prostredia už počas stredoškolského štúdia, a to od nástupu do 1. ročníka. Rovnomerný počet hodín teoretického a praktického vyučovania a úzke prepojenie teórie s praxou by mali zabezpečiť rozvoj vedomostí a zručností v takej miere, že absolvent bude plnohodnotným odborníkom pre danú oblasť výroby, v ktorej sa vzdeláva počas celého stredoškolského štúdia.

V súvislosti so zavádzaním duálneho systému vzdelávania sa objavujú pochybnosti zo strany škôl a hlavne ich riaditeľov. Podľa riaditeľky SOŠ strojárkej Skalica Žanety Sirkovej sú pochybnosti namieste. Ideme do niečoho nového, čo sme v rozsahu platného zákona ešte nevyskúšali. Prvky duálneho vzdelávania už mnohé školy aplikovali dávno do svojej praxe a v podstate duálne vzdelávanie nie je nič nové. Dlhé roky po revolúcii sme si zvykali na iné pravidlá, ktoré ideme teraz meniť. Myslím si, že celé duálne vzdelávanie je postavené na tom, ako sa škola dohodne so zamestnávateľom a aké podmienky si stanoví v zmluve o duálnom vzdelávaní. Najlepšie sa zavádza duálne vzdelávanie tam, kde si školy zachovali svoj profesijný smer, spolupracovali so zamestnávateľom v odbornej príprave a teraz existujúce prvky duálneho vzdelávania zakomponujú do zmluvy o duálnom vzdelávaní podľa platnej legislatívy. Zákon o odbornom vzdelávaní a príprave je na mieru ušitý pre školy, ktoré spolupracujú s veľkými podnikmi. Nemôže sa stať, že škola chce niečo iné ako partnerský podnik. Potom by nemalo odborné vzdelávanie význam. Ak škola a partnerský podnik majú spoločné ciele a plnia spoločné úlohy, nie je problém dohodnúť sa, aby to nepoškodilo chod školy. Treba len využiť všetko, čo zákon ponúka, a hlavne, čo je najlepšie pre znižovanie nezamestnanosti mladých ľudí, pre ich odborný a profesijný rast. Celá koncepcia rozvoja SOŠ strojárkej Skalica je

Stredná odborná škola strojárcka v Skalici rozhodla zabezpečiť kvalitnú prípravu budúcich strojárov v systéme duálneho vzdelávania od 1. 9. 2015 v spolupráci s najväčším zamestnávateľom v regióne, s ktorým už niekoľko rokov spolupracuje pri výchove a vzdelávaní žiakov.

Stredná odborná škola strojárcka v Skalici umožní v školskom roku 2015/2016 prvým 24 žiakom prihláseným do 1. ročníka v študijnom odbore 2411 K mechanik nastavovač absolvovať duálne vzdelávanie podľa nového zákona o odbornom vzdelávaní a príprave.

pre svoje potreby a žiak sa už počas štúdia oboznámi s automatizovanou prevádzkou, v ktorej nájde možnosti ďalšieho uplatnenia.

Skalickí strojárji zavádzajú svoj systém duálneho vzdelávania v strojárkej výrobe na základe zmluvy, ktorú podpísali s podnikom INA SKALICA, spol. s r. o. Spolupráca školy a podniku v oblasti odborného vzdelávania a prípravy už bola ocenená v roku 2014 ministrom hospodárstva Cenou za najlepšiu spoluprácu školy so zamestnávateľom. Skalickí strojárji využili svoj potenciál a vysokú kvalitu prípravy

už niekoľko rokov postavená na zvyšovaní kvality odborného vzdelávania s následným uplatnením strojárrov v praxi. Zamestnanosť našich absolventov je 85-95 %, čo je výsledok spoločnej odbornej prípravy žiakov počas štúdia, na ktorej sa podieľajú aj odborníci z praxe. Niekoľko rokov sa pripravujú žiaci nielen v školských dielňach, ale posledné dva roky štúdia aj v partnerskom podniku na základe podpísanej zmluvy. Príprava absolventov pre potreby strojárskej výroby je veľmi náročná z hľadiska finančného, materiálneho a technického zabezpečenia. Školy technického zamerania si nemôžu dovoliť vybaviť školské dielne podľa potrieb zamestnávateľov. Ich nároky na vedomosti a zručnosti absolventov sa zvyšujú z dôvodu rýchleho rozvoja strojárskoho priemyslu, kde sú prevádzky automatizované a vybavené takým zariadením, s ktorým sa absolventi počas štúdia nikdy nestretnú. A práve praktické vyučovanie zastrešuje zamestnávateľ v duálnom systéme vzdelávania, ktorý umožní žiakom pripravovať sa tak, aby získal potrebné technické vedomosti a zručnosti. Žiak sa adaptuje už počas štúdia v reálnom pracovnom prostredí, kde získa obraz o podnikovej prevádzke. Podnik má viac možností, ako žiaka motivovať rôznymi benefitmi počas odbornej prípravy. Na základe učebnej zmluvy môže žiak získať podnikové a motivačné štipendium, jeho produktívna práca je ohodnotená a môže viac rozvíjať svoje zručnosti pre odbornú prax. Ale čas ukáže, ako sa školy postavia k možnostiam, ktoré im ponúka zákon o odbornom vzdelávaní a príprave. Až po roku, možno dvoch, budeme môcť zhodnotiť, aké pozitíva a negatíva nám zákon priniesie a čo bude potrebné ešte zmeniť. Školy, ktoré už zmluvu o duálnom vzdelávaní s podnikmi podpísali, budú môcť po roku povedať, čo nám nový zákon o odbornom vzdelávaní a príprave priniesol. Podstatné je, aby sme sa snažili vychovávať mladých plnohodnotných ľudí, ktorí nájdu uplatnenie a nebudú sa po ukončení štúdia hlásiť na úradoch práce ako nezamestnaní. Hlavným cieľom je znížiť nezamestnanosť absolventov a vychovávať ich podľa potrieb trhu práce. Ak to má byť v spolupráci s podnikmi, ktoré majú záujem spolupracovať, tak by sme tomu mali byť naklonení.

Žaneta Sirková,
členka ZO OZ pri SOŠ
strojníckej Skalica

Blahoželáme...

25. apríla 2015 oslávila životné jubileum **Eva ČAHOJOVÁ**, samostatná referentka Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií, referentka správy majetku a webovej stránky zväzu.

31. mája 2015 oslávila životné jubileum promovaná právnička **Yvonne FURDÍKOVÁ**, špecialistka Združenia základného školstva.

Motýľbie blues

*Keď vybenieš sa na búku
a v tvojej duši kľud je už,
uvidíš v diaľke lietat' motýľbe,
ty zaspievaj im blues.*

*Požičaj si od nich krídel pár,
nech vynesú ťa nad oblaky,
odtiaľ sa pozni dolu na zem
a uvidíš život dvojaký.*

*Ten prvý je plný vecí,
trápenia a bôľu,
ten druhý je plný lásky,
slobody, bez zhonu.*

*Na to tie krídla motýľbie,
výlet nad oblaky a tiché blues,
keď vrátiš sa späť dolu na zem,
budeš síce ten istý, a predsa zmenený už.*

*Podakuj sa vrúčne motýľom
a vládcovi všetkých svetov,
ostať ešte chvíľu na lúke
a zaspievaj blues všetkým kvetom.*

Vladimír Kubovčík

ZLATÝ AMOS

Máme víťaza 9. ročníka ankety o najobľúbenejšieho učiteľa, učiteľku na Slovensku

V meste pod Tatrami majú decká výborných učiteľov, ktorí im odozdávajú nielen vedomosti, ale aj lásku, radosť a pomáhajú pri nadobúdaní nových zručností. Často im riešia ich nie vždy ľahkú situáciu v škole, no niekedy aj mimo nej. Jednoducho sú to učitelia a pedagogickí zamestnanci s veľkým srdiečkom. **Pán učiteľ Pavol Leško z Popradu** takým učiteľom, na základe hodnotenia svojich žiakov, určite je. V 9. ročníku zvíťazil a prevzal od minuloročnej víťazky Katky Sedmárovej symboly ankety – korunu a žezlo.

dení v Košiciach vyžrebovalo rozprávky a žánre, na ktoré so svojimi žiakmi pripravili krátke výstižné etudy.

V prvom súťažnom kole videovizitky žiaci súťažiacich učiteľov rozprávali, prečo navrhli svojho učiteľa, učiteľku a krátke video bolo tiež prezentáciou ich vzťahu k nim. Videovizitky sa natáčali priamo v škole, kde pedagógovia pôsobia.

V druhej súťažnej disciplíne sme mohli vidieť už vystúpenia učiteľov a ich žiakov s krátkymi príbehmi na tému rozprávok a v duchu žánrov, ktoré si

grošoch, **Pavol Leško** v žánri komédia rozpravku Ďuro Truľo, pani učiteľka **Mária Majzeľová** v žánri talkshow predviedla rozpravku Dlhý, široký a bystrozraký, **Denisa Medvecká** sa prezentovala rozpravkou Trojruža v žánri romantika. Skúsenejší minuloročný účastník **Juraj Mihaľov** pripravil reportáž na námiet rozprávky Zlatovláska, s rozpravkou Ako išlo vajce na vandrovku v žánri bájka sa úspešne popasoval pán učiteľ **Valér Neumeister**, v žánri science-fiction sme mohli vidieť pani učiteľku **Ľubicu Noščákovú** s rozpravkou O 12 mesiačikoch. Žáner muzikál prischol pánovi učiteľovi **Michalovi Straňákovi** s rozpravkou Popoluška, **Gabriela Šablátúrová** excelovala s rozpravkou Červená čiapočka v žánri detektívka, pani učiteľka **Lucia Šimičáková** v žánri komentovanie priameho prenosu predviedla rozpravku Laktibrada. Sedemnásťte vystúpenie bolo venované rozpravke Šípková Ruženka a v žánri legenda ju predviedla pani učiteľka **Lucia Turčáková-Michalková**.

V nedeľu 3. 5. večer semifinálová porota rozhodla o postupujúcich do finálového kola, ktoré sa konalo dňa 4. 5., takto:

1. Ivica Dafčíková – Základná škola Pavla Orságha Hviezdoslava Trstená
2. Tatiana Genšorová – Spojená škola Tvrdošín
3. Jana Labunová – Gymnázium Šrobárova Košice
4. Pavol Leško – Spojená škola Dominika Tatarku Poprad
5. Mária Majzeľová – Katolícka stredná pedagogická škola Košice
6. Denisa Medvecká - Základná škola Pavla Orságha Hviezdoslava Trstená
7. Valér Neumeister – Základná škola s materskou školou Tajovského Poprad

V Historickej radnici v Košiciach sa už deviatykrát uskutočnilo jedno z najprestížnejších podujatí pre učiteľov na Slovensku – Zlatý Amos. Myšlienkou tohto podujatia je vyzdvihnúť vzťah učiteľa a žiaka. Myslíme si, že sa nám to tých deväť rokov darí na jednotku. Učiteľa, ktorý získa v danom roku titul Zlatý Amos, vyberajú v záverečnom finálovom kole, kde deväťčlenná porota hodnotí výkony učiteľov.

Tento ročník bol venovaný Pavlovi Dobšinskému a jeho rozpravkam. Sedemnášť semifinalistov si na sústre-

vylosovali v Košiciach na sústre-

Pani učiteľka **Dáša Birmonová** si pripravila v žánri horor rozpravku Nebojsa, **Ľubomíra Cimblová** v žánri reklama rozpravku Zlatá priadka, **Ivica Dafčíková** v žánri western rozpravku Kapsa potras sa, **Tatiana Dióšiová** v žánri folklór rozpravku Drevená krava, **Tatiana Genšorová** v žánri tragédia Medovníkovú chalúpku, **Jana Labunová** v žánri hip-hop a rap rozpravku Kozliatka. Pán učiteľ **Michal Leško** v žánri paródia rozpravku O troch

8. Gabriela Šablatúrová – Základná škola s materskou školou Tajovského Poprad.

Finále moderoval Milan Junior Zimný-koval, ktorý je tiež učiteľom a pomáhal súťažiacim prekonať stres na javisku svojím typickým vtípkovaním. Na finále nechýbal Igor Timko, spevák, herec, učiteľ a v tomto ročníku člen finálovej poroty. Hostia, ktorí spríjemňovali chvíle medzi súťažnými disciplínami, boli Spevácky zbor slovenských učiteľov, ktorý na slovenskej hudobnej scéne nepretržite pôsobí od roku 1921, hviezdou večera pre deti bol aj Peter Bažík, spevák a učiteľ.

Výsledky celoslovenského kola:

Titul Zlatý Amos získal Pavol Leško zo Spojenej školy Dominika Tatarku 4666/7 v Poprade, víťaza vyhlásila predsedníčka poroty Eva Klikáčová a z rúk štátnej tajomníčky MŠVVŠ SR Romany Kanovskej si prevzal šek v hodnote 3 500 €, od Martina Menšíka z firmy Edujobs.sk získal cenu pre svojich žiakov – zážitkový teambuilding. Tradičnú korunu a žezlo víťazovi odovzdala minuloročná víťazka Katka Sedmáková.

Cena Jána Gašperana 1 000 € opäť putovala do rúk Pavlovi Leškovi. Cenu odovzdala predsedníčka detskej poroty Pavla Habasová.

Titul Amos sympatiak a cenu v hodnote 1 000 € získal Juraj Mihaľov zo Strednej odbornej školy automobilovej v Košiciach. Cenu prevzal z rúk viceprimátora mesta Košice Martina Petrušku.

Titul Zlatá škola a cenu v hodnote 1 000 € získala Obchodná akadémia na

Račianskej ulici v Bratislave. Cenu odovzdal Igor Timko, tvár ankety Zlatý Amos.

Cenu Naj príbeh a 200 € získala Lenka Mašlejová a Karolína Švecová zo Základnej školy s materskou školou na Tajovského 2764/18 v Poprade. Cenu žiačkam odovzdal spevák Peter Bažík.

Ocenenie Pedagóg, na ktorého sa oplatí spomínať, získali Alžbeta Zubrická z Košíc a Stanislav Titurus z Tlmáč. Cenu, víkendové pobyty pre dve osoby v RZ CROCUS, odovzdal predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku Pavel Ondek.

Ceny spoločnosti Slovnaft, a. s., odovzdala Erika Burianová zo spoločnosti Slovnaft, a. s.

Naj učiteľom chémie sa stala pani učiteľka Milena Prušanská zo Základnej školy s materskou školou Kuchyňa.

Naj učiteľom fyziky je Ľubomíra Záhumenská z Piaristického gymnázia Jozefa Braneckého z Trenčína.

Naj učiteľom matematiky je Mária Obselková z Gymnázia Senecká 2 Pezinok.

Tento rok sa roztrhlo vreco so symbolom ankety – sovou. Každému zo semifinalistov Michaela Šefferová, študentka 4. ročníka odboru animátor voľného času Pedagogickej a kultúrnej akadémie v Modre, vyrobila papierové sovičky. Z dielne dizajnérky, dekorátérky a majiteľky darčekovej predajne Fantastické veci v Bratislave, pani Moniky Šimkovičovej, získal každý semifinalista keramické sovičky dekorované Swarovského krištálmi. Od pána Ľubomíra Zana, majiteľa predajne Darčekyzoskla, účastníci ankety

získali sklené sovy. Vydavateľstvo Dr. Jozef RAABE v Bratislave ocenilo pedagógov hodnotnými knižnými a vecnými darmi. Pán Ján Grešo, riaditeľ Domova speváckeho zboru slovenských učiteľov v Trenčianskych Tepliciach, odovzdal učiteľom nepostupujúcim do finálového kola víkendové kúpeľné pobyty s wellnesom v Trenčianskych Tepliciach.

Záštitu nad anketou prevzal prezident Slovenskej republiky pán Andrej Kiska, ktorý dňa 11. mája 2015 prijal 8 finalistov, všetkých víťazov a organizátorky

ankety v Prezidentskom paláci v Bratislave.

Anketa je podporovaná z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu. Hlavným organizátorom ankety je Občianske združenie ADEVYK, spoluorganizátorom je Košický samosprávny kraj a hlavným partnerom ankety je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Renáta Vadásyová,
riaditeľka ankety
Eva Klikáčová,
predsedníčka organizačného
štábu ankety

NOVÉ PRÁVNE PREDPISY ZA I. ŠTVRŤROK 2015

Oznámenie MPSVaR SR č. 2/2015 Z. z. o uložení kolektívnych zmlúv vyššieho stuňa – pod ods. 1 oznámenie o uložení Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2015 pre zamestnávateľov, ktorí svojich zamestnancov odmeňujú podľa zákona č. 553/2003 Z.z.

Zákon č. 14/2015 Z. z. – ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce – týka sa agentúrnych zamestnancov a agentúr dočasného zamestnávania, v § 103 ods. 3 dopĺňa odborných zamestnancov, v článku IV. dopĺňa zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických a odborných zamestnancoch ohľadom pracovných zmlúv pedagogických zamestnancov na dobu určitú – účinnosť od 1. 3. 2015

Zákon č. 25/2015 Z. z. – ktorý mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení – zánik poistenia na základe žiadosti fyzickej osoby, v tejto súvislosti v článku II mení a dopĺňa aj zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a v článku III mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov – účinnosť od 15. 3. 2015

Zákon č. 32/2015 Z. z. – dopĺňa zákon č. 120/1993 Z. z. – týka sa súbehu príjmov poslancov z verejných prostriedkov, v súvislosti s tým novelizuje v článku VIII aj zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme – účinnosť odo dňa vykonania volieb do NR SR

Oznámenie MŠVVaŠ SR č. 47/2015 Z. z. – ktorým sa mení výnos MŠ SR z 12. 8. 2009 č. CD-2009-23752-1:11 o stimuloch pre výskum a vývoj – účinnosť od 15. 3. 2015

Zákon č. 61/2015 Z. z. – o odbornom vzdelávaní, v súvislosti s tým v článku II novelizuje aj zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, dopĺňa aj § 103 ods. 3 o trénerovi športovej školy, trénerovi športovej triedy, korepetítorovi a zahraničnom lektorovi, v článku IX zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, v článku X zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, v článku XI zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, v článku XII zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných a stredných škôl a školských zariadení – účinnosť od 1. 4. 2015, resp. od 1. 9. 2015 a od 1. 1. 2016

Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 64/2015 Z. z. – o sústave odborov vzdelávania a o vecnej pôsobnosti v odbornom vzdelávaní s prílohami – účinnosť od 1. 4. 2015

Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 65/2015 Z. z. – o stredných školách – účinnosť od 1. 4. 2015, resp. od 1. 9. 2015

Dušan Kazár,
právnik OZPŠaV

Aktuality zväzu

Ročník XXIV. ~ Číslo 2
JÚN 2015

Vydáva
Odborový zväz pracovníkov
školstva a vedy na Slovensku

Redakčná rada:
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.
– predseda redakčnej rady
PaedDr. Eva Klikáčová
PaedDr. Jozef Lužák
Mgr. Renata Májková
Ing. Martin Maták
Mgr. Juraj Stodolovský
Ing. František Šary

Redakcia:
Vajnorská 1,
815 70 Bratislava
tel./fax: 02/554 24 448
www.ozpsav.sk

Fotografický materiál:
archív OZ PŠaV na Slovensku
Peter Barila
Eva Čahojová
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.
Jozef Jarošík
MUSICA LITURGICA, s. r. o.
Ing. Iveta Majerová
Mgr. Renata Májková
Mgr. Barbora Miháliková
doc. Ing. Blažej Pandula, CSc.
Samphotostock
Mgr. Juraj Stodolovský
Ing. Ivan Šóš, PhD.

Grafické spracovanie, tlač:
MUSICA LITURGICA, s. r. o.,
Bratislava

Distribúované pre členov
Odborového zväzu pracovníkov
školstva a vedy na Slovensku

ISSN 1338 – 7960

2. ROČNÍK
VEZMITE
ÚROVEŇ
školských
toaliet
do svojich
rúk

ROZHODNITE,

ktorá škola alebo
škôlka získa

až **8000 €**

+ **4000 €**

v tovare od partnerov

ZAREGISTRUJTE SA IHNEĎ!

Za registráciu do 30. 6. 2015 získa každá škola* čistiace prostriedky Domestos zadarmo

pred rekonštrukciou

po rekonštrukcii

Partneri projektu

Registrujte sa na www.domestospreskoly.sk

Hlasujte za najlepšie premeny školských toaliet. Dve základné a dve materské školy získajú finančnú podporu až 12000 €.

* Podmienkou je včasná registrácia a splnenie aspoň jednej aktivity.

Minister JURAJ DRAXLER

ocenil pedagógov za celoživotnú prácu

Učítelia a pedagogickí zamestnanci si dňa 26. marca 2015 pri príležitosti Dňa učiteľov prevzali v Bratislave z rúk ministra školstva Juraja Draxlera ocenenia za mimoriadne úspechy vo svojej pedagogickej práci. Veľké i Malé medaily sv. Gorazda a ďakovné listy dostalo celkovo 66 učiteľov a pracovníkov v školstve.

„Vaše povolanie patrí k najnáročnejším, vyžaduje si celého človeka a často prináša aj pocity sklamaní alebo nedocenenia. Súčasne však táto vaša práca vie dať pedagógovi veľa radosť, vtedy, keď vidí zmysluplnosť svojho snaženia v podobe úspechov a dobrého rozvoja svojich žiakov,“ uviedol vo svojom príhovore šéf rezortu školstva. Pedagógom zároveň poďakoval za profesionálny prístup.

Ministerstvo sa bude podľa jeho slov naďalej snažiť zlepšovať postavenie učiteľov. „Aj na tomto mieste by som chcel opätovne vyjadriť vôľu rezortu a celej vlády naprieť nie ideálnemu stavu verejných financií, ďalej zlepšovať vaše materiálne ohodnotenie aj podmienky na vašu prácu,“ dodal.

Za Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy si z rúk ministra školstva prevzal Veľkú medailu sv. Gorazda doc. RNDr. Blažej Pandula, CSc.
– za celoživotnú prácu a mimoriadne výsledky dosiahnuté na úseku vedy a výsledky celoštátneho i medzinárodného významu.

Malú medailu sv. Gorazda si prevzali:

- **PaedDr. Miroslav Kováč** – za dlhoročnú prácu a významný podiel na rozvoji školstva SR z hľadiska výchovy a vzdelávania mládeže.
- **Mgr. Štefan Kotras** – za rozvoj stredného odborného školstva.

Medaily sv. Gorazda udeľujú ministri školstva pri príležitosti Dňa učiteľov pedagógom, školským pracovníkom a pracovníkom v iných oblastiach spoločenského života od roku 1999. Dostávajú ich tí, ktorí vykonali záslužnú prácu pre školy a žiakov. Ide o najvyšší stupeň ocenenia v rezorte školstva.

